

משפט

המחלה המקצועית

בגלל כתיבה מהירה ומאומצת סובלים שופטים מכאבים ביד

חלק מהרופאים כבר מכירים את הבעיה. כאשר פונה אליהם אדם ומספר על כאבים עזים ביד ימין הם שואלים אותו אם הוא, במקרה, שופט. כתיבת שופטי שלום בתל-אביב סובלים מכאבים עזים ביד שבה הם כותבים. הפגיעה היא בעצב מסוים, אשר בגלל חוסר רגיעה אינו נרפא ומפריע לשופטים בעבודתם.

לחלק מן השופטים הוצע מכשיר מוזר דמוי-סדר, עשוי גבס, והם מרכיבים אותו על היד הכותבת בשעת הכתיבה. אך מכיוון שהמכשיר מכביד מאוד ונראה מוזר ומדהים, הם מסירים אותו ברגע הראשון האפשרי.

כדי לפתור את הבעיה היו כמה ישיבות עם נשיא בית-הדין השופט השלום בתל-אביב, יצחק ריבין, והועלו כמה הצעות לעזרת השופטים הפגועים. דרך אחת היא להעזר במתמחים הכותבים עבורם בעת המישפט; דרך שניה היא להעזר במכשירי הקלטה קטנים המונפקים על-ידי משרד המשפטים.

אך בגלל קיצוצים לא מאשרים כרגע מתמחים חדשים, ובגלל מחירם הגבוה של הרפסי ההקלטות ממכשירי ההקלטה, מסרכים, בדרך כלל, הצדדים למישפט להיעזר בהם, וכך נותר לשופטים הפגועים לכתוב כשירים בסד הגבס, או להשתדל להשיג פקיד או פקידה הפגועים באותו בוקר.

ערות בעל-עניין

כך העיר הנחתום על עיסתו

בעת שהתובעת רחל שיבר חיפשה חומר, כדי לטעון לעונש כמישפט שוחד הכדורגל שנוערך בפתחתקווה, נתקלה במסמך מעניין. היא גילתה כי בעת הדיון שהיה בכנסת, לפני 13 שנה, בזמן הגשת דוח ועדת עצינוני צוטט גם אחר הנאשמים במישפט.

כאשר עסקו בשנת 1971 בשחיתות בכדורגל נגבו מאות עדויות על-ידי ועדת עצינוני ואחרי-כך דנו במימצאה

שמואל סטלמן ציטוט נגד השתלטות

גם בכנסת. חבר-הכנסת דאז, יוסף תמיר, ציטט את אחד מעמודי-התווך של הכדורגל, נתחם סטלמן, כמי שריכז נגד השתלטות המאפיה על הכדורגל ועל השחחת הענף. כאשר ביקשה התובעת מבית-הדין המישפט להחמיר בעונשו של הנאשם סטלמן, שהורשע בשוחד שאירע

מיליון דולר, נאלץ, כדי לשמור על ערכה הספיי של ההלוואה, לרכוש ניירות-ערך מגוונים. אם לא די בכך, הרי שהבנק אף רכש עבור החמים מניות מבלי שזה ביקש כלל. לבנק גירסה שונה לגבי זכויות מניות הבינלאומי. לטענתם, היה זה רחמים שפנה לבנק וביקש הלוואה כדי לרכוש זכויות בהתאם לתשקיף הבינלאומי שפורסם זמן קצר לפני כן. צדיק טוען שגירסת רחמים כאילו בדרך זו ביקש הבנקאי להאדיר את

רחמים על מיסמך בקשת הלוואה, לרבריו רק למראית-עין, כפי שביקש צדיק. רחמים מבקש להגיש בתצהירו שהועבר לבית-הדין, שהסכם ההלוואה נעשה רק למראית-עין, כאשר לשני הצדדים היה ברור שרחמים פועל כרכישת הזכויות עבור צדיק והבנק, ושהוא, למעשה, איש-קש שלהם. רחמים התבקש לרכוש את הזכויות בהגבלת שער של 600 נקודות. כל זאת אחרי שמסמך-ל הבנק, חמו פרץ, העלה מדי יום את גובה ההגבלה. להפתעתו

ההלוואה. לדיברי צדיק ביקש רחמים את ההלוואה, כדי להציל גם את שאר המניות שהיו תחת השפעתו. עיסקת החלפת המניות סהר במירב אושרה על-ידי המוסדות המוסמכים של הבנק ורק אחרי-כן הומן רחמים למחלקת האשראים של הבנק, כדי לברוק כיצד ניתן לבצע אותה. רק אחרי שהצדדים חתמו על המיסמכים הדרושים, הוא קיבל את המיליון הראשון. צדיק טוען שדיברי רחמים על כך שהוא ניסה להשפיע עליו יום וילילה לבצע את

צדיק על רחמים: "הוא הריץ מניות וביצע פעולות ספקולטיביות!"

רחמים על צדיק: "הוא הציג לפני מיצג עובדתי כוזב!"

צדיק על רחמים: "זוהי מזימה שכל כוונתה היא סחיטה!"

רחמים על צדיק: "היה ברור שאני פועל כאיש-קש שלו!"

אוצרו שלו, היא המצאה פרידמינו של רחמים. לרבריו, הרכישה שלו ושל גולן אף היא פורסמה בתשקיף. צדיק טוען שרחמים בעצמו תבע את הגבלת-השער, שהוא לא נפגש כלל עם רחמים בעניין מתן-ההלוואה, ושרחמים לא פעל מעולם כשליח או איש-קש של צדיק וגולן.

צדיק וגולן מכרו את זכויותיהם זמן רב, שמונה חודשים, אחרי מפולת המניות בבורסה, בסוף חודש ינואר '83. במחצית הראשונה של חודש ינואר '83 ביקש רחמים למכור את ניירות-הערך שבידו, עקב חשש למפולת בשוק המניות. "להפתעתי סירב הבנק לבצע את הוראות המכירה."

בסוף החודש אכן התרחשה מפולת רחמים התבקש למכור את מניות הבינלאומי שבידו כשערים נמוכים שגרמו לו לנזקים של מאות אלפי דולרים.

אומר על כך צדיק: "הרי לרחמים היה קשר ישיר לבורסה והוא היה יכול למסור הודעה ישירות בדבר רצונו ללא שום מגבלה. טענה שיקרית זו הועלתה על ידו לראשונה רק כ-20 חודש אחרי האירועים."

"הלכתי שבי אחרי קסמיו"

למרות כל מה שעבר עליו, המשיך רחמים להאמין בצדיק. רחמים החליט לנצל את היותו בעל זכויות בבנק מירב וכתב בסוף חודש נובמבר '83 לנגיד בנק ישראל, משה מנדלבאום, מיכתב וכו הוא מבקש להירשם ככוזה. צדיק שמע על מהלך זה מפיו של רחמים ומיהר לטלפן למפקחת על הבנקים, גליה מאור, ולקבוע איתה פגישה משולשת.

מספר רחמים: "להפתעתי, פנה אלי צדיק בחדר-ההמתנה של מאור והציע שלא אירשם כבעל-עניין בבנק מירב ושאר המבקש שזורה את המיכתב שכתבתי למאור. לא הבנתי את המיפנה הפינאומי בגישתו של צדיק אך הוא אמר לי: 'רמה, עד עכשיו היית מבוסס ממני אז שמע בקולתי' מאור שהלכתי שבי אחרי קסמיו לקחתי בחזרה את המיכתב בפגישה אצל מאור."

רחמים מספר שצדיק המשיך לטלפן אליו יום-יום ואמר לו לקבל מבר-איש-שבע שיש שמועות שעומדת להיות מפולת והוא רוצה לממש את הרווח שעשה במניות מירב שהיו ברשותו. "צדיק אמר לי שאם אעשה כן, לפי שאם אמכור כמות גדולה של מניות מדי יום או ירד ערך המניות ולא יהיה מי שיקנה אותן." לרבריו רחמים באותם ימים ממש מכר הבנק עצמו בחילות מניות של מירב.

צדיק רוחה מכל וכל את דיברי רחמים. הוא טוען ששער המניות של מירב טופח על-ידי ספקולנטים ולכן הרווח מהן היה אך ורק על הנייר. צדיק טוען שרחמים לא רצה באישור מנגיד בנק ישראל שהוא מחזיק עשרה אחוז מהון-מניות מירב. משום שאז הוא היה נדרש לחשוף את מצבו הפיננסי. (המשך בעמוד 44)

נתנן שרנסקי סרב והציע

בנקאי גולן היה ועזב

של רחמים, נמכרו לבסוף הזכויות בשער של 700 נקודות. רחמים לא הצליח לקנותן. הוא נותר עם כסף רב בחשבונו שלא היה זקוק לו, ועוד ראה מרחוק איך מטפסת המניה החדשה מעלה מעלה.

נתקע עם 2 מיליון דולר

יום המיסחר בזכויות ביקש רחמים קורטלפון לאולם הבורסה. נאמר לו, להפתעתו, שהיחיד שנהנה באותו היום מקורטלפון היה צדיק עצמו.

מאוחר יותר הסתבר לו שצדיק היה זה שוויסת אישית את שער הזכויות והוא זה שגרם לכך ששערן יקבע ל-700 נקודות. אומר רחמים: "צדיק ובעל-עניין אחרים בכנסת, כמו גולן, אשר ברשותם היו מניות רבות וזכויות רבות של הבינלאומי מכרו מניות וזכויות אלה במחירים גבוהים ובתוך כך הרוויחו מיליוני דולרים." וכך קרה שרחמים, שנתקע עם שני

העיסקה בדוים, שיקריים ומבוססים על טענות שאין להן שחר.

צדיק היה כפי ברור עסקי המניות ויסות המניות. לרבריו, כלל נהוג היה בבנק הבינלאומי, שיש לתת לגורמי-השוק לקבוע את מחיר ניירות-הערך ולא להתערב בכללי-המישחק. צדיק מדגיש שהבינלאומי מעולם לא עסק בוויסות.

צדיק וועם על כך שרחמים טוען. שלא היה כפי ברור עסקי המניות ושהוא חסר כישורים מיקצועיים. צדיק מגלה בכתב-ההגנה שרחמים ביצע פעולות ספקולטיביות בבורסה. הריץ מניות ואף שמש כאיש-קש, צדיק ומיפיה-כוחם של אנשי-משק וכספים רבים שבפניהם הציג רחמים את עצמו כבעל ידע וניסיון. רחמים ואחיו, רני, ניהלו עשרות תיקי השקעות ולצידם פעל מישר-די-עצמם לכלכלי, שנתן לקבלן הדרומי שירותי-יעוץ קבועים. צדיק טוען, שמעמדו של רחמים בעולם הבורסה היה כה חזק שהוא, או אחיו, קיימו באופן אישי קשר טלפוני ישיר עם המבצעים באולם הבורסה עצמו. הוא ביצע מאות פעולות בחודש בסכומים של מיליוני דולרים, וזאת רק בבינלאומי.

האומנם היה ההסכם רק למראית-עין? הבנק רוחה כמובן טענה זו מכל וכל, ומוכיח בעזרת תאריכים והתחייבות לחשיפת מיסמכים שנחתמה הלוואה כרת וכדין ופועלות הבנק, בעניין זה כעבור שנה, להבטחת השיעבודים, נעשו רק מתוך מישנה-הירות, ולא משום שחששו לגורל הסכום שניתן כחלק מהעיסקה.

רחמים טוען, לעומת זאת, שהכוונה הייתה שהוא ירע את ההלוואה רק מתוך מכירת מניות מירב שאותן היה אמור לקבל תמורת מסירת מניות סהר.

העיסקה, אם כן, יצאה אל הפועל. לשימתו של רחמים עלו מניות מירב מעלה מעלה, וצדיק המשיך לשוחר עימו טלפונית מדי יום, והציע לו כל מיני עסקות בבורסה. בסוף נובמבר '82 הומנו אותו צדיק לפגישת הוודיע לו שהבנק הבינלאומי עומד לצאת בהנפקה חדשה של זכויות, וביקש מרחמים שייקח מהבנק סכום של שני מיליון דולר, משום שצדיק מעוניין בביקוש רב יותר לזכויות לרכישת מניות. צדיק הסביר לרחמים שהוא יגרום לכך שרחמים יוכל לרכוש את הזכויות ואחרי-כך אף לממשן, להחזיר את שני מיליון הדולר לבנק והיתרה שתישאר בידיו תהיה רווח נקי.

רחמים סיפר שבתחילה הוא התנגד לעיסקה, אך היו לו יותר מדי ניירות-ערך, כך צדיק דיבר על ליכנס ואף גילה את אוזנו שהיה עובד בראש מועצת-המנהלים של הבנק, דויד גולן, מקבלים כל-אחד 17 מיליון ערך נקוב מכתבי-זכויות אלה, והם כוודאי שלא היו מספיקים לקבל נייר-הסר-ערך. אומר רחמים: "באותה עת האמנתי לצדיק באמונה מלאה והייתי סמוך ובטוח כי המדובר הוא באשף פיננסי, אשר יודע את אשר הוא עושה." כמו בפעם הקודמת, שוב חתם

שופט ריבין היד בסד

אחרי ששתו, שוב לא פנה הנאשם לעבר הקיבוץ ואמר כי הוא נוסע לקנות סיגריות.

הוא עצר ליד פארק ראשיהעין והזמין את המתנדבת לבוא איתו לקנות סיגריות. מאחר שהיו במקום אנשים והיה אור, לא פחדה הנערה וליוותה אותו. אולם כבית-הקפה לא היו סיגריות למכירה, וכולני אומר כי הוא מכיר עוד קיוסק בכיכב, שבו יוכל למצוא סיגריות.

ואז בחוץ, בחשיכה, השכיב הנהג את הנערה על מיטתו בטון ואנס אותה. הוא גם עשה בה, לרבריו כתיבה-אישום, מעשה-סדום ומעשה מגונה, ואחר כך איים עליה שלא תאמר דבר, כי הוא ימצא אותה וירצחנה.

כאשר חזרה המתנדבת לחברתה, ששאלה אותה מה קרה, היא פחדה הלא כסדר. רק כאשר הוריד אותן הנהג בשערי הקיבוץ, מיהרה לספר לחברה על האונס. בחקירתו במישטרה הודה כולני כמעט בכל האשמות נגדו. הוא רק התווכח עם השוטרים ועם התביעה על טיב האונס והביד בכך את בית-המישפט.